

Către: **Dlul Dumitru ALAIBA, Deputat, Președinte Comisia Economie, Buget și Finanțe, Parlament**
Dlul Vladimir BOLEA, Deputat, Președinte Comisia agricultură și industrie alimentară
Dlul Sergiu GAIBU, Ministru, Ministerul Economiei
Dlul Dumitru BUDIANSCHI, Ministrul Finanțelor
Dlul Ruslan MALAI, Director, Agenția Achiziții Publice

Nr. 14/22-EC din 03 aprilie 2022

Ref: Onorarea contractelor de achiziții publice

Stimați Domni,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul problemelor/blocajelor cu care se confruntă agenții economici în onorarea angajamentelor pe contractele de achiziții contractate cu instituțiile publice.

Având contracte semnate, în speță cu instituții publice în domenii precum alimentație publică, construcții, etc., în perioada premergătoare izbucnirii conflictului militar pe teritoriul Ucrainei, pentru perioade de 6-12 luni, agenții economici sunt în imposibilitatea îndeplinirii obligațiilor contractuale reieșind din următoarele motive:

- Creșterea prețurilor la carburanți
- Creșterea prețului la gazele naturale
- Sistarea importurilor din Ucraina, FR și Belarus
- Reajustarea procesului de logistică
- Scumpirea materiei prime, Etc

Totodată limitarea/plafonarea adaosului comercial prin decizia CSE nr. 2 din 25.02.2022 în speță prevederile Regulamentului de formare a prețurilor de comercializare a produselor social importante, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 774/2016 cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante, aplicându-se începând cu 1 martie 2022, suplimentar produselor social importante prevăzute în anexa nr.1 la Regulament, impune agentul economic să activeze în balanță financiară negativă. Acest lucru se întâmplă din câteva motive și anume ca toate costurile pe lângă au fost majorate: costurile de logistică, prețul de import al bunurilor/produselor (inclusiv urmărirea identificării altor parteneri comerciali), costurile aferente ambalării unor produse, taxele vamale care se achită pentru anumite produse după expirarea cotei, de ex. carnea de porc etc. Toate aceste cauze fac imposibilă onorarea contractului la prețul anterior agreeat, în special în cazul contractelor de lungă durată. Instituțiile contractante presează situația prin impunerea sancțiunilor și reținerea garanțiilor în conformitate cu contractele de achiziții publice, fiind unele simple fără prevederi adaptate la situația de forță majoră, or mecanismul de aplicare în astfel de situații lipsește. Refuzul livrărilor conform clauzelor contractuale sau rezilierea unilaterală a contractelor va duce la includerea companiei în lista neagră și nu va putea participa la achiziții publice în următorii 3 ani.

În contextul celor invocate supra și luând în considerare schimbarea prețurilor la componentele prețului de cost al bunurilor, lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul contractului., EBA Moldova intervine respectuos cu solicitarea aprobării unor derogări de la cadrul legislativ în vigoare prin decizia Comisiei Situații Excepționale:

1. Revizuirea listei produselor social importante extinse prin Dispoziția CSE nr. 2 din 25.02.2022, deoarece această include unele produse care nu corespund menirii sociale (ex: curcanul care face parte din categoria de carne de pasăre, pastele făinoase din grâu tare – categoria paste, peștele roșu congelat-categoria pește congelat, etc).
2. Anularea sancțiunilor privind neexecutarea obligațiilor contractuale în situația de forță majoră

3. Descrierea mecanismului de aplicare a cadrului legislativ în vigoare pe perioada de forță majoră
4. Posibilitatea renunțării la contractele semnate până în 24.02.2022 prin exceptarea reținerii garanțiilor financiare privind neexecutarea obligațiilor contractuale și/sau recontractarea la prețuri actualizate/ajustate
5. Actualizarea modelului de contract de achiziții publice cu prevederile pe perioada de forță majoră aplicabilă pentru situații de război, deși sunt menționate în anexa nr. 24 ordinul MF 115/2021 la pct. 7.1, prin excluderea pct. 7.3, care prevede obligația de prezentare a avizului de atestare emis de autoritățile din RM sau UA și care crează dificultăți în aplicarea pct. 7.1
6. Limitarea administrației fiscale la controale fiscale în contextul deciziilor CSE
7. Acordarea perioadelor de tranziție (3-5 zile) companiilor pentru adaptarea sistemelor interne și modificarea contractelor cu furnizorii pentru conformarea la prevederile deciziilor CSE și exceptarea de la aplicarea amenzilor în acest sens.
8. Revizuirea prețurilor ofertelor la soldurile existente reieșind din schimbarea prețurilor la componentele prețului de cost al bunurilor, lucrărilor sau serviciilor
9. Importarea cerealelor în calitate de materie primă fără taxa vamală de 15% (ex: Turcia)
10. Majorarea alocațiilor financiare instituțiilor publice pentru asigurarea onorării contractelor de achiziții publice
11. Exceptarea pe perioada situației de urgență a prevederilor art. 76 Interzicerea divizării sau măririi achizițiilor publice, (7) c) și (9) din Legea Nr. 131 din 03-07-2015 privind achizițiile publice, în speță mărirea plafonului de la 15% la 40%, calculat în baza cheltuielilor majorate pentru transport, logistică, materie primă, ambalaj, plasare, etc.
12. Articolul 44. (4) Oferta. Ofertele alternative: *Riscurile transmiterii ofertei, inclusiv forța majoră, cad în sarcina operatorului economic, urmează a fi ajustat, or forța majoră actualmente se referă la starea de război și incertitudinea planificării și executării activităților economice. Punerea doar în sarcina operatorului economic nu este justificat și poartă un caracter ambiguu.*

În concluzie, art. 76 (4), din Legea Nr. 131 din 03-07-2015 privind achizițiile publice: *“În cazul contractelor de achiziții publice cu executare continuă încheiate pe un termen mai mare de un an, se permite ajustarea periodică a valorii contractului, conform procedurii stabilite de Guvern, luând în considerare schimbarea prețurilor la componentele prețului de cost al bunurilor, lucrărilor sau serviciilor care fac obiectul contractului.”*, prevede o astfel de abordare **doar** pentru contractele continue și mai mari de 12 luni, **însă** condițiile enunțate actualmente sunt generate de războiul din Ucraina și criza energetică.

Rămânem la dispoziția Dvs. și Vă asigurăm de suportul necesar în suportul agenților economici din Republica Moldova.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,

Director Executiv

Asociația Businessului European

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 022 90 70 25